

ΑΠΟΨΗ

Περιμένοντας τις εξελίξεις;

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΛΙΚΗ***

Αναρωτιούνται πολλοί αν είναι πράγματι η στιγμή για, έστω και χαμηλού επιπέδου, επαφές της ελληνικής πλευράς με την τουρκική. Η ρητορική ιαχών της Αγκυρας έναντι της Αθήνας είναι πράγματι ακραία και η ανησυχία που προκαλεί δεν εκφράζεται μόνο από την Ελλάδα, αλλά και από πολλά δυτικά κέντρα αποφάσεων.

Δεν είναι τυχαίο ότι, σε εναλλασσόμενους ρόλους, οι υπουργοί Εξωτερικών και Αμυνας της γειτονικής χώρας πλαισιώνουν τον πρόεδρό τους σε μια συντονισμένη παράσταση ψυχολογικού πολέμου πρωτίστως έναντι της Ελλάδος και δευτερευόντως έναντι της Δύσης. Με την ελπίδα ότι είτε θα προκαλέσουν υποχωρήσεις των «αντιπάλων», είτε θα ωθήσουν τους τρίτους στις συνθησιμένες προτροπές για σύνεση και αυτοσυγκράτηση είτε, τέλος, θα έχουν προετοιμάσει κατάλληλα το έδαφος για μια δυναμική αποτύπωση του τουρκικού ίχνους στα πελάγη στα οποία διακρύβουν ότι έχουν δικαιώματα.

Οι επιφυλάξεις πολλών στην Ελλάδα για ένα «άνοιγμα» προς την Τουρκία δεν στερούνται ερεισμάτων. Το ερώτημα όμως είναι αν συμφέρει την Αθήνα η εμμονική ακινησία, που η άλλη πλευρά εκμεταλλεύεται παρουσιάζοντάς την ως απροθυμία ή δυστροπία της Αθήνας για συζήτηση. Φυσικά, συζήτηση με το μαχαίρι στον λαιμό δεν είναι συζήτηση, είναι υπαγόρευση.

Είναι όμως τόσο αβέβαιη η Ελλάδα; Αισθάνεται τόσο αδύναμη που προτιμά να περιορίζεται στην απόκρουση κάθε τουρκικής κορόνας που, προσεκτικά προετοιμασμένη, εμφανίζεται τόσο ως «κλάδος ελαίας» όσο και ως ράβδος; Στην ουσία, πρόκειται για θέμα επιλογής: είτε η Αθήνα ακολουθεί την Αγκυρα και χορεύει στους ρυθμούς που η δεύτερη επιλέγει, είτε αναλαμβάνει η ίδια την πρωτοβουλία!

Πάνω από δύο περίπου δεκαε-

τίες η Ελλάδα είχε κινηθεί πρωτοβούλως και είχε χαράξει με σοβαρότητα τις γραμμές για τις σχέσεις της με την Τουρκία και της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πείραμα ξεκίνησε θετικά, αλλά έληξε άδοξα.

Σήμερα, ο Έλληνας πρωθυπουργός παίρνει την πρωτοβουλία και, μακριά από εφηβικού επιπέδου ανεργμάνιστες τοποθετήσεις, επικοινωνεί με τον Τούρκο πρόεδρο που πριν από λίγους μήνες αρνιόταν την επαφή μαζί του. Εστω και με μια ημερήσια διάταξη μικρών φιλοδοξιών, με θέματα «χαμηλής πολιτικής», ικα-

Η συνεννόηση με την Τουρκία δεν σημαίνει αρχή παράδοσης. Σημαίνει ξεκαθάρισμα και καταγραφή προθέσεων. Οχι επειδή η Τουρκία κραδαίνει τον πέλεκυ του πολέμου, αλλά διότι η Ελλάδα είναι σε θέση να σταθεί απέναντί της ισότιμα.

νή όμως να «βάλει το πόδι στην πόρτα» που ποτέ δεν πρέπει να κλείσει: αυτή της δυνατότητας για συνεχή διάλογο.

Οταν, τριάντα πέντε χρόνια πριν, η Ελλάδα θεωρούσε άσκοπη μια συζήτηση με την Τουρκία, η διεθνής κοινότητα –που ελάχιστη σημασία δίνει στη λεπτομέρεια και που γρήγορα κουράζεται με όσα συμβαίνουν σε «μακρινούς τόπους»– έβλεπε δύο γείτονες, δύο συμμάχους (με ό,τι και αν αυτό σημαίνει για την Ελλάδα και την Τουρκία) να βρίσκονται ο ένας με την πλάτη γυρισμένη στον άλλον.

Περνώντας όμως από το πεδίο της αδράνειας και της σιγής σ' εκείνο της συνεννόησης, τα πράγματα άλλαξαν και δεν ήταν λίγες οι πολύ θετικές αντιδράσεις

εταιρών και συμμάχων για την πρωτοβουλία που πήρε στη συνέχεια η Ελλάδα.

Σήμερα, επιτέλους, η Αθήνα δείχνει να παίρνει ξανά τα νιά και να μην οχυρώνεται φοβικά ως ο ανασφαλής αδύναμος. Και είναι ευτύχημα ότι φαίνεται να δέχεται πως άλλο οι αμυντικές αντιδράσεις και άλλο η σθεναρή πρόταση της ετοιμότητας για συζήτηση με τους απέναντι για το τι θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου και τι θα έπρεπε να απορριφθεί.

Η συνεννόηση με την Τουρκία δεν σημαίνει αρχή παράδοσης. Σημαίνει ξεκαθάρισμα και καταγραφή προθέσεων. Οχι επειδή η Τουρκία κραδαίνει τον πέλεκυ του πολέμου, αλλά διότι η Ελλάδα είναι σε θέση να σταθεί απέναντί της ισότιμα και να επιδιώξει τη συνεννόηση μαζί της. Κι αν η άλλη πλευρά διαπιστώσει ότι η Αθήνα δεν αναδιπλώνεται σε κάθε ύψωση των τόνων, και πως είναι αποφασισμένη να μην αφήσει τα πράγματα στην τύχη τους, ίσως αντιληφθεί πως τη συμφέρει μια επιδέξια στροφή και να μετριάσει τόνους και μεθοδεύσεις, αναλογιζόμενη το πραγματικό της συμφέρον. Και αν όλα αυτά δείξουν πως ανοίγεται η προοπτική για τη ρύθμιση συγκεκριμένων θεμάτων με τη μεσολάβηση διεθνούς διαιτησίας, ο χρόνος είναι μπροστά για να εξετάσουν οι δύο πλευρές τον τρόπο και το περιεχόμενο αυτών που θα καταγράψουν στο συνυποσχετικό που θα τις οδηγήσει στη Χάγη.

Η Τουρκία προβάλλει την εικόνα εκείνου που έχει το διεθνές δικαίο με το μέρος του, αλλά και τη δύναμη να υλοποιήσει τους σκοπούς του. Η Ελλάδα έχει τόσο λίγους λόγους να αρνείται οποιαδήποτε επαφή, να απαντά με δηλώσεις, διαβήματα και διακοινώσεις χωρίς να προβάλλει και ενεργώς τις θέσεις της, περιμένοντας απλώς τις εξελίξεις.

* Ο κ. Γιώργος Κακλίκης είναι πρόεδρος επί τιμή, ειδικός σύμβουλος του **ΕΛΙΑΜΕΠ**.